

SOSIAALI- JA TERVEYSVALIOKUNNAN MIETINTÖ 42/1998 vp

Hallituksen esitys laeiksi lääkelain 42 ja 52 §:n ja apteekkimaksusta annetun lain 6 §:n muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 14 päivänä tammikuuta 1999 lähettänyt sosiaali- ja terveysvaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen laeiksi lääkelain 42 ja 52 §:n ja apteekkimaksusta annetun lain 6 §:n muuttamisesta (HE 276/1998 vp).

Lausunto

Sosiaali- ja terveysvaliokunta on pyytänyt asiasta perustuslakivaliokunnalta lausunnon. Lausunto on otettu tämän mietinnön liitteeksi (PeVL 46/1998 vp).

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- hallitusneuvos Pekka Järvinen, sosiaali- ja terveysministeriö
- ylitarkastaja Marja-Liisa Hurme, Lääkelaitos
- rehtori Petteri Paronen, Kuopion yliopisto
- apteekkiopin professori Riitta Ahonen, Kuopion yliopisto
- rehtori Kari Raivio, Helsingin yliopisto
- toimitusjohtaja Reijo Kärkkäinen, Suomen Apteekkariliitto
- apteekkari Heli Mäkeläinen, Kuopion IV Satama-apteekki.

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan lääkelakia muutettavaksi siten, että Kuopion yliopistolle myönnettäisiin oikeus pitää yhtä apteekkia Kuopion kaupungissa. Apteekkioikeuden myötä Kuopion yliopisto pystyisi järjestämään farmasian opintoihin liittyvän käytännön harjoittelun omassa yliopiston toimintaan kiinteästi liittyvässä apteekissa samoin kuin Helsingin yliopisto voi tehdä siellä farmasiaa opiskelevien kohdalla. Lisäksi Kuopion yliopisto voisi käyttää omaa apteekkia farmasian tutkimustoiminnassa.

Myönnettäessä Kuopion yliopistolle oikeus pitää apteekkia on tarkoitus, että Helsingin yliopisto luovuttaa Kuopiossa sijaitsevan sivuap-

teekkinsa Kuopion yliopistolle. Jotta Helsingin yliopiston toiminnan ja rahoituksen kannalta tärkeä sivuapteekkien määrä pysyisi ennallaan, ehdotetaan lääkelakia lisäksi muutettavaksi siten, että siinä säädettäisiin Helsingin yliopiston apteekin sivuapteekkien määrä samaksi, joka sillä nyt on. Kuopion sivuapteekin korvaava uusi sivuapteekki tulisi ehdotuksen mukaan perustaa Espoon, Helsingin tai Vantaan kaupungin alueelle.

Apteekkien liikevaihdon perusteella suoritettavasta apteekkimaksusta ehdotetaan Kuopion yliopiston apteekin perustamisen yhteydessä säädettäväksi, että maksu suoritettaisiin Kuo-

pion yliopistolle. Säännös otettaisiin apteekkimaksusta annettuun lakiin. Menettely olisi tällöin sama kuin Helsingin yliopiston apteekin kohdalla.

Ehdotetut lait on tarkoitettu tulemaan voimaan noin puolen vuoden kuluttua niiden vahvistamisesta.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Sosiaali- ja terveystieteiden valiokunta pitää perusteltuna, että farmasian opetukseen liittyvään harjoitteluun ja lääkehuoltoon liittyvän tutkimuksen asianmukaiseksi toteuttamiseksi farmasian ylintä opetusta järjestävien yliopistojen yhteydessä toimii apteekki. Näin ollen valiokunta pitää myös perusteltuna apteekin perustamista Kuopion yliopiston yhteyteen.

Helsingin yliopiston apteekki perustuu Helsingin yliopistolle hallitusmuodossa myönnettyihin erioikeuksiin. Apteekki on perusteltu farmasian opetuksen ja tutkimuksen asianmukaiseksi hoitamiseksi, mutta yliopistojen apteekkeilla ei tule olla sellaista asemaa, että ne saavat erityistä etua asemastaan yliopiston yhteydessä. Näin ollen tulee tiukasti huolehtia siitä, että yliopistojen apteekkeille asetetut maksut ja muut rasitteet vastaavat yksityisten apteekkien rasitteita ja maksuja, ja toisaalta, että ne eivät käytä erityisasemaansa epäasianmukaisella tavalla tuotteiden hinnoittelussa ja markkinoinnissa.

Edellä esitetyn perusteella valiokunta ehdottaa eduskunnan hyväksyttäväksi lausuman yliopistojen apteekkien aseman selvittämisestä (*Valiokunnan lausumaehdotus*).

Sivuapteekkien perustaminen on lääkelain mukaan mahdollista apteekkarille. Lisäksi niin voimassa olevassa laissa kuin ehdotetussa laissa säädetään Helsingin yliopiston sivuapteekkien perustamisesta. Kuopion yliopistoon ei voi perustaa sivuapteekkiä, jollei lääkelakia muuteta.

Helsingin yliopiston apteekin ja perustettavan Kuopion yliopiston apteekin apteekkimaksuilla ja muilla tuloilla rahoitetaan yliopistojen toimintaa, mikä ei ole tarkoituksenmukainen tapa rahoittaa yliopistoja. Valiokunta pitää tärkeänä, että yliopistojen rahoitus on vakaa ja että mahdolliset selvitysten perusteella tapahtuvat yliopistojen tulojen vähenemiset korvataan yliopistoille täysimääräisesti. Yliopiston apteekin pito opetustarkoituksessa on perusteltua, mutta sivuapteekkien ylläpito muulla kuin yliopiston sijaintialueella ei palvele tätä tarkoitusta.

Päätösehdotus

Sosiaali- ja terveystieteiden valiokunta kunnioittavasti ehdottaa,

että lakiehdotukset hyväksytään muutamattomina ja

että hyväksytään yksi lausuma.

Valiokunnan lausumaehdotus

Eduskunta edellyttää hallituksen selvittävän vuoden 2000 loppuun mennessä yliopistoapteekkien asemaa ja oikeuksia suhteessa muihin apteekkeihin erityisesti sitä silmällä pitäen, että apteekkien toimintaa ja taloutta koskevat säännökset takaavat niiden yhdenvertaisen kohtelun ja kilpailuasetelmien samanlaisuuden.

Helsingissä 12 päivänä helmikuuta 1999

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj.	Virpa Puisto /sd	Eero Lämsä /kesk	
vpj.	Maija Perho /kok	Hannes Manninen /kesk	
jäs.	Anne Huotari /vas	Margareta Pietikäinen /r	(osittain)
	Liisa Hyssälä /kesk	Juha Rehula /kesk	
	Kari Kantalainen /kok	Osmo Soininvaara /vihr	
	Paula Kokkonen /kok	Marjatta Vehkaoja /sd	
	Mikko Kuoppa /va-r	Marja-Leena Viljamaa /sd.	